

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชน อยู่ดีมีสุข ประจำปี 2550

ที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุข ได้มีมติเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2550 เห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. เรื่องกลไกและกระบวนการในการขับเคลื่อนงานหลักภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างเหมาะสม โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 หลักการและแผนงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ยึดคนเป็นหลัก มุ่งให้ประชาชนและครอบครัวสามารถพึ่งตนเอง ใช้กลไกชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนภายใต้ระบบข้อมูลที่ชุมชนต้องคิดจัดทำขึ้นเองโดยการสนับสนุนของจังหวัด และส่วนกลาง ปรับระบบเพื่อเอื้อให้จังหวัดสามารถสะท้อนความต้องการของชุมชนมายังกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รวม 5 แผนงาน ดังนี้

- (1) แผนงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนและครอบครัว และการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
- (2) แผนงานพัฒนาและสร้างโอกาสให้ชุมชน สนับสนุนกิจกรรมใน 3 ระดับตามศักยภาพชุมชน โดยขั้นต้นเน้นการผลิตเพื่อการอุปโภคในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ ผักสวนครัว ขั้นกลางเน้นการถนอมอาหาร การแปรรูปเพื่อตลาดในชุมชน และขั้นสูงเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น/ชุมชนที่มีศักยภาพและมีู่ทางด้านการตลาด
- (3) แผนงานการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน เน้นการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ดิน และป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ
- (4) แผนงานการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ เน้นการสงเคราะห์ในระดับครอบครัวตามความเป็นจริงในพื้นที่อย่างทันเหตุการณ์
- (5) แผนงานการบริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ครอบคลุมทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ และการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เช่น การมาติดต่ोजังหวัด/อำเภอ/หน่วยการปกครองท้องถิ่นของประชาชน

- 1.2 เป้าประสงค์ ให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามารถในการปรับตัวและนำไปสู่การพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีบทบาทและร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับตามวิถีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ข้อเสนอกลไกและกระบวนการในการขับเคลื่อนแผนงาน ดังนี้

1) ระบบและกลไกการประสานแผน

การขับเคลื่อนแผนงานตามยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุข ใช้กระบวนการขับเคลื่อน 2 แนวที่สอดคล้องกัน ทั้งจากข้างล่างสู่บน โดยใช้กลไกชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อน ภายใต้ระบบข้อมูลที่ชุมชนต้องคิดจัดทำขึ้นเองโดยการสนับสนุนของจังหวัด และจากข้างบนลงสู่ข้างล่าง โดยส่วนกลางปรับระบบเพื่อเอื้อให้จังหวัดสามารถสะท้อนความต้องการชุมชนและประสานมายังกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุน โดยมีกลไกระดับต่าง ๆ ดังนี้

- (1) **ระดับอำเภอ** เป็นระดับปฏิบัติการที่มีคณะกรรมการโดยนายอำเภอเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ อปท. องค์กรประชาชน/องค์กรเอกชน ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน ทำหน้าที่บูรณาการระหว่างชุมชน กับ อปท. การตรวจสอบและกลั่นกรองโครงการที่ต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งการหนุนเสริมหมู่บ้านกรณีที่ยังไม่สามารถจัดการเองได้ เพื่อการจัดทำข้อมูลชุมชนจัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูล เรียนรู้การปรับตัวเพื่อแก้ปัญหาและค้นหาสาเหตุ กำหนดเป้าหมายระดับครัวเรือน ชุมชน เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาใน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่สามารถจัดการได้เอง ส่วนที่ต้องแก้ปัญหาร่วมกับ อปท. (เชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่น) และส่วนที่จะขอให้หน่วยราชการช่วยสนับสนุนงบประมาณ
- (2) **ระดับจังหวัด** เป็นหน่วยบูรณาการภาพรวม โดยให้มีคณะกรรมการอำนวยการระดับจังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน และผู้แทนปราชญ์ชาวบ้าน ทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง บูรณาการแผนงานและติดตามผลการดำเนินงาน ให้การสนับสนุนงบประมาณในระดับจังหวัด
- (3) **ระดับชาติ** คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ทำหน้าที่ในการอำนวยการแปลงแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และติดตามผลการดำเนินงาน โดยเสนอให้มีคณะกรรมการ เพื่อกลั่นกรองโครงการตามกรอบแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุข

2) การหากลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมสนับสนุนการปรับตัวของประชาชน

(1) ชุมชน ระบุกลุ่มเป้าหมายและแนวทางการปรับตัวของประชาชน โดย

จัดทำระบบข้อมูลขึ้นเองที่ครอบคลุมทั้ง ข้อมูลศักยภาพชุมชนในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การรวมเป็นกลุ่มต่าง ๆ ของชุมชน ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชน ข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน เป็นต้น จัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาชุมชนด้วยตนเอง โดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุ ค้นหาทางออกร่วมกัน มีการศึกษาดูงานเรียนรู้จากเครือข่ายชุมชนที่ประสบความสำเร็จนำมาปรับใช้ประโยชน์และต่อยอดขยายผล บนฐานองค์ความรู้และศักยภาพของชุมชน ซึ่งมี 2 กรณี ดังนี้

(1.1) กรณีที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้มาเป็นแผนชุมชนที่มีคุณภาพจากร่วมคิดร่วมตัดสินใจจากชุมชน ให้ใช้แผนชุมชนนั้นเป็นเครื่องมือในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมการพัฒนา

(1.2) กรณีที่ยังไม่มีการจัดทำแผนชุมชน หรือมีแผนชุมชนที่ยังไม่มีคุณภาพให้อำเภอประสานจัดกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อหากลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมการพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนของภาคีการพัฒนา

(2) อำเภอร่วมกับ อปท. และชุมชน ติดตามความก้าวหน้าของการช่วยเหลือแก่กลุ่มเป้าหมาย

3) เกณฑ์การพิจารณากลับกรองโครงการและงบประมาณ มีขอบเขตดังนี้

(1) ยึดความสอดคล้องและสนับสนุน 5 แผนงานหลัก เน้นให้มีการกระจายที่ครอบคลุมทั้ง 5 แผนงานตามลักษณะภูมิสังคม

(2) สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่เกิดจากการร่วมคิดค้น ร่วมมือดำเนินการจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาคม กับ อปท.

(3) สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่มีการบูรณาการกับโครงการของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

(4) หลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนกับโครงการที่เป็นภารกิจของส่วนกลาง เช่น โครงการชลประทานขนาดกลาง-เล็ก โครงการสร้างถนนเชื่อมต่ออำเภอ-จังหวัด เป็นต้น

(5) สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ไม่ใช่การดำเนินการต่อเนื่องหลายปี แต่เป็นการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองได้ โดย อปท. หรือหน่วยงานต้องเข้ามาสนับสนุนในปีต่อไป

- (6) สนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อหนุนเสริมกระบวนการจัดทำและบูรณาการแผนชุมชนกับแผนท้องถิ่น

4) ขั้นตอนการอนุมัติโครงการ

- (1) **ปีงบประมาณ 2550** ให้คณะกรรมการจังหวัดพิจารณาและอนุมัติโครงการตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3) และเสนอคณะกรรมการระดับชาติเพื่อให้ออกความเห็นประกอบการดำเนินงานของจังหวัด ทั้งนี้ขอภายในวันที่ 31 มีนาคม 2550
- (2) **ปีงบประมาณ 2551** ให้ทุกจังหวัดดำเนินการพิจารณากลับกรองโครงการภายใต้กลไกและกระบวนการทุกขั้นตอน ตามข้อ 1.2 เพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณในปี 2551 โดยขอให้ดำเนินการแล้วเสร็จและนำเสนอคณะกรรมการภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2550

2. เรื่องกรอบการจัดสรรวงเงินงบประมาณ 5,000 ล้านบาท โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ตามแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ประกอบด้วย 5 แผนงาน

2.2 หลักเกณฑ์การจัดสรร

หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของแต่ละจังหวัด ดังนี้

- ร้อยละ 60 จัดสรรให้เท่ากันทุกจังหวัด
- ร้อยละ 10 จัดสรรให้ตามจำนวนประชากรของแต่ละจังหวัด
- ร้อยละ 15 จัดสรรตามจำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานความจำเป็นขั้นพื้นฐาน
- ร้อยละ 15 จัดสรรตามความผกผันของรายได้ต่อหัวของประชากรในแต่ละจังหวัด

2.3 กรอบแผนงาน/โครงการที่เห็นควรขอรับการสนับสนุน ประกอบด้วย

- แผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ตามนโยบายของรัฐบาล
- แผนงาน/โครงการที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ภายในจังหวัดในการกำหนดโครงการ
- แผนงาน/โครงการเร่งด่วน ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ซึ่งส่วนราชการไม่ได้ตั้งงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 รอรับไว้ หรือโครงการริเริ่มใหม่ของจังหวัดภายใต้แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด
- แผนงาน/โครงการที่ไม่มีภาระก่องหนี่ผูกพันในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป
- แผนงาน/โครงการเร่งด่วน ที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาของจังหวัด

2.4 กระบวนการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

- คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุขให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรและกรอบแผนงาน/โครงการที่เห็นควรสนับสนุนภายใต้แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด
- จังหวัดพิจารณาบททวนยุทธศาสตร์จังหวัด/แผนชุมชนจังหวัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ภายใต้แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ตลอดจนสนองความต้องการของพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคส่วนอื่น ๆ ภายในจังหวัด
- จังหวัดพิจารณาแหล่งเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการอย่างครอบคลุมครบถ้วน ทั้งงบประมาณของส่วนราชการที่ดำเนินการภายในจังหวัด และมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือบ่อนใดที่สามารถนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานได้
- จังหวัดจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด โดยแผนงาน/โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผลผลิต กิจกรรมที่ชัดเจนตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ภายใต้กรอบวงเงินที่ได้รับ
- กำหนดให้มีคณะกรรมการ หรือคณะทำงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุขเพื่อพิจารณากลับกรองแผนงาน/โครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัดทำหน้าที่กลับกรองแผนงาน/โครงการ และความเหมาะสมของค่าใช้จ่าย ก่อนนำเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุขพิจารณา
- จังหวัดขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุข
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน และชุมชน ให้จังหวัดโดยตรง